

CYPRVS AETERNA

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων

ΘΕΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Επιδόματα και άλλες παροχές για νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από διαβήτη (τύπου I και II) σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αίτημα από:

Μαρίνα Νικολάου,

**Βουλευτρια
Εκλογικής Περιφέρειας Λεμεσού
ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις**

Εποπτεία έρευνας:
Ανθή Τοφαρή

Έρευνα και σύνταξη κειμένων:
Αντιγόνη Χάσικου, Θεάνθη Χρίστου

Νοέμβριος 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	3
Μοντέλο απάντησης για την Κυπριακή Δημοκρατία	4-5
Ανάλυση-πόρισμα από τη μελέτη των απαντήσεων	6-7
Συνοπτικές απαντήσεις ανά χώρα και ερώτημα	8-26

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια εξέτασης αυτεπάγγελτου θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, η βουλευτρια Εκλογικής Περιφέρειας Λεμεσού του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Μαρίνα Νικολάου ζήτησε από τον Τομέα Ερευνών και Μελετών τη διεξαγωγή μελέτης με θέμα την επιδοματική πολιτική και τις παροχές υγείας αναφορικά με νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα πλαίσια των πιο πάνω στάλθηκε σχετικό αίτημα στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), που περιλάμβανε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Παρέχονται στη χώρα σας επιδόματα σε νεφροπαθείς και σε άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II); Εάν ναι, αναφέρετε το είδος του κάθε επιδόματος, το ύψος του και τον τρόπο θεσμοθέτησής του.
2. Δικαιούνται οι νεφροπαθείς και τα άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II) άλλες παροχές υγείας ή άλλες μορφές παροχών εκτός από τα επιδόματα;

Στη συνέχεια παρατίθενται το μοντέλο απάντησης που αφορά την ισχύουσα επιδοματική πολιτική και τις παροχές σε νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II) στην Κυπριακή Δημοκρατία και η ανάλυση-πόρισμα που προκύπτει από τη μελέτη των σχετικών με τα πιο πάνω ερωτήματα απαντήσεων που διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων από το ECPRD. Το ECPRD μάς διαβίβασε τις απαντήσεις δεκαεννέα (19) χωρών (ECPRD request 5156).

Τέλος, παρατίθενται συνοπτικά ανά χώρα και ερώτημα όλες οι απαντήσεις των ευρωπαϊκών χωρών. Οι αναλυτικές απαντήσεις έχουν αποσταλεί στη βουλευτρια ηλεκτρονικά.

Μοντέλο απάντησης για την Κυπριακή Δημοκρατία

Πρώτο ερώτημα

- **Επίδομα διακίνησης** παρέχεται σε αιμοκαθαιρόμενους νεφροπαθείς και καταβάλλεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ) με βάση το Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Διακίνησης σε Αιμοκαθαιρόμενους Νεφροπαθείς. Σκοπός του εν λόγω σχεδίου είναι η παροχή οικονομικής βοήθειας σε χρόνια αιμοκαθαιρόμενους νεφροπαθείς, ανεξαρτήτως εισοδήματος, ώστε να καλύπτεται μέρος των δαπανών για τη διακίνησή τους προς και από τις μονάδες αιμοκάθαρσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων, για σκοπούς διενέργειας των αιμοκαθάρσεων. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται στο ποσό των **€75** μηνιαίως για τους δικαιούχους που διαμένουν μόνιμα εντός δήμων και στο ποσό των **€150** μηνιαίως για τους δικαιούχους που διαμένουν μόνιμα εντός κοινοτήτων.
- Σε άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II) δεν παρέχεται οποιοδήποτε επίδομα.

Δεύτερο ερώτημα

- **Διατίμηση με κώδικα 08 στην τιμολόγηση οικιακής κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος** δικαιούνται οι αιμοκαθαιρόμενοι νεφροπαθείς που είναι δικαιούχοι επιδόματος διακίνησης από το ΤΚΕΑΑ. Η τιμολόγηση αυτή είναι περίπου κατά 20% χαμηλότερη από τη συνήθη τιμολόγηση κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος για οικιακή χρήση.
- Τόσο οι νεφροπαθείς όσο και άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II) δικαιούνται χορήγηση φαρμάκων και αναλωσίμων μέσω του **Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ)**.
- Στην Κύπρο δραστηριοποιούνται σύνδεσμοι και οργανώσεις για τα δικαιώματα των νεφροπαθών και των διαβητικών.

Οι κυριότεροι στόχοι της **Παγκύπριας Οργάνωσης Νεφροπαθών και του Παγκύπριου Συνδέσμου Φίλων Νεφροπαθών** είναι οι ακόλουθοι:

1. Η υποστήριξη των νεφροπαθών, η βοήθεια για επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, η συνεχής βελτίωση των συνθηκών νοσηλείας και η διασφάλιση ανεκτού βιοτικού επιπέδου.

2. Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για τα προβλήματα της νόσου με στόχο τη συμπαράσταση και υποστήριξη των ασθενών.
3. Η προώθηση επιστημονικής έρευνας και μελέτης σχετικά με την ποιότητα ζωής των νεφροπαθών τελικού σταδίου, δηλαδή υπό αιμοκάθαρση περιτοναϊκή και μεταμόσχευση.

Ο Παγκύπριος Διαβητικός Σύνδεσμος και ο Σύνδεσμος Ατόμων με Διαβήτη Κύπρου στοχεύουν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Παροχή ορθής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε όλα τα άτομα με διαβήτη και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.
2. Διαφώτιση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε θέματα που αφορούν τον διαβήτη, με στόχο την καταπολέμηση της προκατάληψης και της άγνοιας, που συχνά αποτελούν τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με διαβήτη και οι οικογένειές τους.
3. Ψυχολογική στήριξη σε γονείς και οικογένειες νεοδιαγνωσθέντων παιδιών με διαβήτη.

ΑΝΑΛΥΣΗ-ΠΟΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Από το δίκτυο του ECPRD καταγράψαμε τις απαντήσεις των δεκαεννέα (19) χωρών οι οποίες ανταποκρίθηκαν στο σχετικό αίτημα που τέθηκε (ECPRD Request: 5156). Από τις εν λόγω απαντήσεις προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. **Επιδόματα σε νεφροπαθείς και σε άτομα που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II)**

Στις περισσότερες χώρες οι νεφροπαθείς και τα άτομα με διαβήτη (τύπου I και II) αξιολογούνται και καθορίζεται ο βαθμός αναπηρίας τους με βάση την έκταση της ασθένειάς τους, τη βλάβη που αυτή προκαλεί στη σωματική και ψυχική τους υγεία και τις αρνητικές συνέπειες που έχει στην ικανότητα για εργασία και στην εκτέλεση των καθημερινών δραστηριοτήτων του ατόμου. Με βάση τον βαθμό αναπηρίας καθορίζεται το ύψος και η διάρκεια των επιδομάτων/συντάξεων που λαμβάνουν οι δικαιούχοι μηνιαίως.

Σε κάποιες χώρες παραχωρείται ειδικό επίδομα αποκλειστικά σε διαβητικούς ή σε νεφροπαθείς. Στη **Γαλλία** τα άτομα με διαβήτη (τύπου I και II) λαμβάνουν επιδότηση €18 στις περιπτώσεις θεραπειών βαριού τύπου των οποίων το κόστος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από €120. Στην **Ελλάδα** οι νεφροπαθείς που βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο νεφρικής ανεπάρκειας και υποβάλλονται σε διαδικασία τεχνητής αιμοκάθαρσης λαμβάνουν διατροφικό επίδομα ύψους €362 μηνιαίως ανεξάρτητα από το εισόδημα, τα περιουσιακά τους στοιχεία και το καθεστώς της κοινωνικής τους ασφάλισης. Στην **Τσεχία** παρέχεται σε άτομα με χαμηλό εισόδημα ειδικό διαιτητικό επίδομα ύψους €46,30 μηνιαίως για την κάλυψη του κόστους των ειδικών διατροφικών αναγκών τους.

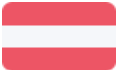

2. **Άλλες παροχές υγείας ή άλλες μορφές παροχών εκτός από τα επιδόματα**

Εκτός των επιδομάτων, σε νεφροπαθείς και άτομα με διαβήτη (τύπου I και II) σε πολλές χώρες παρέχονται οι ακόλουθες υπηρεσίες ή διευκολύνσεις:

- **Διευκολύνσεις μετακίνησης:** Δωρεάν μεταφορά από και προς τα κέντρα αιμοκάθαρσης, οικονομική στήριξη για αγορά προσωπικού οχήματος, μειωμένα τέλη χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς, δωρεάν χρήση χώρων στάθμευσης.
- Δικαίωμα συμμετοχής σε **προγράμματα στήριξης, πληροφόρησης και εκπαίδευσης** των ασθενών για αντιμετώπιση των συνεπειών της νόσου τους.

- Δυνατότητα χρήσης **ειδικής εφαρμογής μέσω smartphone**, η οποία επιτρέπει στους ασθενείς να επικοινωνούν με τους γιατρούς τους ανεξαρτήτως τόπου και χρόνου.
- **Ιατροφαρμακευτικές υπηρεσίες:** Ιατρικές υπηρεσίες για διάγνωση και θεραπεία, φάρμακα, δωρεάν ιατροτεχνολογικές υπηρεσίες και προϊόντα, όπως βελόνες αιμοληψίας, αντλίες ινσουλίνης, συσκευές και ταινίες μέτρησης γλυκόζης κ.ά.
- **Υπηρεσίες προσωπικού βοηθού και προσωπικού συνοδού** ανάλογα με τις ανάγκες των ασθενών με νεφροπάθεια ή διαβήτη.
- **Στεγαστική στήριξη:** Κάλυψη εξόδων προσαρμογής κατοικίας και δικαίωμα στέγασης σε δημοτικές κατοικίες.
- **Φορολογικές απαλλαγές** ή ελαφρύνσεις (φόρος εισοδήματος, δημοτικοί-τοπικοί φόροι, μειωμένα τέλη υπηρεσιών κοινής ωφελείας-ραδιόφωνο, τηλεόραση), απαλλαγή από τη συνεισφορά στην υγειονομική περίθαλψη.
- **Εργασιακά δικαιώματα** και στήριξη στον τομέα της απασχόλησης: πρόσθετη άδεια ανάπαυσης, προστασία από απόλυση, επέκταση αναρρωτικής άδειας, συμμετοχή σε πρόγραμμα διακοπών για αποκατάσταση, παράταση της περιόδου μητρότητας σε περίπτωση ανάπηρου παιδιού, δυνατότητα μειωμένου χρόνου εργασίας, δικαίωμα σε πρόωρη συνταξιοδότηση.
- **Παροχές στην εκπαίδευση** όπως εισδοχή σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα χωρίς εξετάσεις και πρόσβαση σε ειδικά τμήματα και υποτροφίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- **Μειωμένα εισιτήρια εισόδου** σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση κοινού.

Επιπρόσθετα, οργανώσεις/σύλλογοι ασθενών και εθνικές και περιφερειακές ενώσεις αναφέρεται ότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πληροφόρηση των ασθενών και των οικογενειών τους και την ευαισθητοποίηση του κοινού για θέματα που αφορούν τις ασθένειες και τις συνέπειές τους.

ΧΩΡΑ	Επιδόματα σε νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από διαβήτη (τύπου I και II), το ύψος τους και ο τρόπος υπολογισμού τους	Άλλες παροχές υγείας ή άλλες μορφές παροχών εκτός από τα επιδόματα
 <p>Αυστρία</p>	<p>Άτομα που διαμένουν μόνιμα στην Αυστρία και έχουν βαθμό αναπηρίας ή μείωση της ικανότητας εργασίας τους τουλάχιστον κατά 50% δικαιούνται κάρτα αναπηρίας η οποία εκδίδεται κατόπιν αίτησης.</p> <p>Νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από διαβήτη είναι δικαιούχοι κάρτας αναπηρίας.</p> <p>Από το 1993 ρυθμίζεται στη βάση σχετικής νομοθεσίας (Bundespflegegeldgesetz - BPGG) η παροχή επιδόματος νοσηλείας το οποίο χορηγείται ανεξάρτητα από την αιτία των αναγκών φροντίδας και την ηλικία του δικαιούχου.</p> <p>Το ύψος του επιδόματος κυμαίνεται από €165,40 έως €1.776,50 μηνιαίως, ανάλογα με την έκταση της λειτουργικής αναπηρίας (σωματική, ψυχική, ψυχολογική, αισθητηριακή) η οποία επιμένει για διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αποζημίωση των ασθενών που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση για το κόστος μεταφοράς τους για σκοπούς αιμοκάθαρσης από τους φορείς ασφάλισης υγείας. • Δωρεάν συμμετοχή στο πρόγραμμα «Therapie Aktiv - Diabetes im Griff» παρέχεται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε διαβητικούς τύπου II. Το πρόγραμμα στοχεύει στην εκπαίδευση των ασθενών για αντιμετώπιση της νόσου τους. • Παροχή υπηρεσιών μέσω των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για πρόληψη της ανάπτυξης του διαβήτη τύπου II: π.χ. προσφορές για τη μείωση του βάρους, προώθηση της άσκησης και χρήση της εφαρμογής «Diab Memory», η οποία επιτρέπει στους ασθενείς να επικοινωνούν με τους γιατρούς τους μέσω smartphone, ανεξάρτητα από τον χρόνο και τον τόπο που βρίσκονται.
 <p>Βουλγαρία</p>	<p>Παιδιά με νεφρικές παθήσεις ή με διαβήτη που αξιολογήθηκαν με βαθμό μειωμένης ικανότητας ή βαθμό αναπηρίας τουλάχιστον 50% είναι δικαιούχα μηνιαίων επιδομάτων ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιδόματα σε γονείς ή θετούς γονείς παιδιών με μόνιμες αναπηρίες: <ul style="list-style-type: none"> ➤ 930 BGN (~€475) για παιδί με βαθμό αναπηρίας ή βαθμό μειωμένης ικανότητας τουλάχιστον 90%. ➤ 450 BGN (~€230) για παιδί με βαθμό αναπηρίας ή βαθμό μειωμένης ικανότητας από 70% έως 90%. 	<p>Η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ασθενών με νεφρικές παθήσεις και ασθενών με διαβήτη τύπου I και τύπου II καλύπτεται από υποχρεωτική ασφάλιση υγείας. Μέσω του Εθνικού Ταμείου Ασφάλισης Υγείας παρέχονται ιατρικές υπηρεσίες διάγνωσης και θεραπείας, φάρμακα για κατ' οίκον θεραπεία, νοσοκομειακή περίθαλψη, παρακολούθηση των ασθενών για την εξέλιξη της νόσου, καθώς και αποκατάσταση.</p> <p>Παρέχεται οικονομική στήριξη για την αγορά προσωπικού μηχανοκίνητου οχήματος, για την</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ 350 BGN (~€179) για παιδί με βαθμό αναπηρίας ή βαθμό μειωμένης ικανότητας 50% έως 70% εκατό. • Επιδόματα σε ανάδοχες οικογένειες που φιλοξενούν παιδιά με μόνιμες αναπηρίες: <ul style="list-style-type: none"> ➤ 490 BGN (~€250) για παιδί με βαθμό αναπηρίας ή μειωμένης ικανότητας εργασίας τουλάχιστον 90%. ➤ 420 BGN (~€215) για παιδί με βαθμό αναπηρίας ή μειωμένης ικανότητας από 70% έως 90%. ➤ 350 BGN (~€179) για παιδί με βαθμό αναπηρίας ή μειωμένης ικανότητας από 50% έως 70%. <p>Σύμφωνα με τον νόμο για τα άτομα με αναπηρία (PWDA), ενήλικοι με νεφρικές παθήσεις ή με διαβήτη δικαιούνται μηνιαία οικονομική βοήθεια ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7% του εισοδήματος ορίου φτώχειας για άτομα με βαθμό αναπηρίας από 50 έως 70,99%. • 15% του εισοδήματος ορίου φτώχειας για άτομα με βαθμό αναπηρίας από 71% έως 90%. • 25% του εισοδήματος ορίου φτώχειας για άτομα με βαθμό αναπηρίας τουλάχιστο 90%. • 30% του εισοδήματος ορίου φτώχειας για άτομα με βαθμό αναπηρίας πάνω από 90%, τα οποία λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας λόγω ασθένειας ή λόγω επαγγελματικού ατυχήματος. • 57% του εισοδήματος ορίου φτώχειας για άτομα τα οποία λαμβάνουν σύνταξη κοινωνικής αναπηρίας και έχουν βαθμό αναπηρίας τουλάχιστον 90%. <p>Το ύψος του εισοδήματος «ορίου φτώχειας» καθορίζεται ετησίως με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης των ατόμων με μόνιμη αναπηρία και αντανακλά το χρηματικό ποσό που λαμβάνουν τα άτομα σε μηνιαία βάση για βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης.</p>	<p>προσαρμογή της στέγασης, για υπηρεσίες λουτροθεραπείας ή/και αποκατάστασης και/ή για ενοικίαση δημοτικών κατοικιών.</p> <p>Η οικονομική στήριξη ατόμων με μόνιμες αναπηρίες, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με νεφρική νόσο ή διαβήτη, παρέχεται κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών του ατόμου στον χώρο διαμονής του. Με βάση την ατομική αξιολόγηση, καθορίζονται τα είδη οικονομικής στήριξης και η ανάγκη παροχής συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ένταξης στον μηχανισμό προσωπικής βοήθειας με καθορισμένο μηνιαίο αριθμό ωρών.</p> <p>Η προσωπική βοήθεια χρηματοδοτείται με πόρους του κρατικού προϋπολογισμού μέσω του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής. Τα κεφάλαια που προορίζονται για την πληρωμή ωρών εργασίας, στο πλαίσιο του μηχανισμού προσωπικής βοήθειας από βοηθούς, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συντελεστή ύψους 1,4 του ποσού του κατώτατου ωρομισθίου της χώρας για το αντίστοιχο έτος. • Την πρόσθετη αμοιβή για εργασιακή εμπειρία. • Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας με έξοδα του εργοδότη.
--	--

Γαλλία

Η νεφρική ανεπάρκεια και ο διαβήτης τύπου I και II θεωρούνται παθήσεις μακράς διάρκειας και η θεραπεία τους καλύπτεται πλήρως.

Η νεφρική ανεπάρκεια χαρακτηρίζεται ως χρόνια πάθηση (ALD) και επομένως το κόστος περίθαλψης καλύπτεται πλήρως και η υποστήριξη των ασθενών επεκτείνεται κατά τη διάρκεια της αιμοκάθαρσης και μετά τη μεταμόσχευση.

Τα άτομα με διαβήτη τύπου I και II επωφελούνται με την επιδότηση θεραπειών σχετικών με τον διαβήτη και τις επιπτώσεις του, όπως οφθαλμικές, καρδιακές, νεφρικές ή νευρολογικές επιπλοκές και αρτηριακή υπέρταση.

Επίσης, η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης επιδοτεί τα ακόλουθα με εφάπαξ ποσό €18 για πράξεις ίσης αξίας ή μεγαλύτερης των €120:

- Συσκευές χορήγησης ινσουλίνης πολλαπλών χρήσεων.
- Βελόνες αιμοληψίας.
- Συσκευές καταγραφής επιπέδου γλυκόζης.
- Εξωτερική αντλία ινσουλίνης.
- Σύστημα φλας αυτοελέγχου γλυκόζης, freestyle libre, που αποζημιώνεται στα άτομα που λαμβάνουν εντατικοποιημένη ινσουλινοθεραπεία και ασκούν γλυκαιμικό αυτοέλεγχο πολλές φορές την ημέρα.
- Σύστημα συνεχόμενης μέτρησης της γλυκόζης «Dexcom G4 Platinum», που αποζημιώνεται στους διαβητικούς τύπου I, ασθενείς των οποίων η προαπαιτούμενη γλυκαιμική ισορροπία δεν είναι ικανοποιητική παρά τη λήψη εντατικής ινσουλινοθεραπείας που διεξάγεται σωστά και παρά το γλυκαιμικό αυτοέλεγχο, και/ή που έχουν παρουσιάσει σοβαρές υπογλυκαιμίες οι οποίες οδήγησαν σε επείγουσες ιατρικές παρεμβάσεις εντός των 12 προηγούμενων μηνών.
- Διαγνωστικές ταινίες εξέτασης.

		<ul style="list-style-type: none"> • Ποδολογικές θεραπείες. • Πιθανές φυσιοθεραπείες. • Οδοντικές θεραπείες σε σχέση με το ALD. <p>Η υπηρεσία «Sophia», που συγκροτήθηκε από την Υπηρεσία Ασφάλισης Υγείας, βοηθά τα άτομα που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες να βελτιώσουν την κατάσταση της υγείας τους και την ποιότητα ζωής τους. Ο στόχος του προγράμματος είναι να μειωθεί η συχνότητα και η σοβαρότητα των επιπλοκών που συνδέονται με την ασθένεια, ώστε να μειωθεί το κόστος της για τα μέλη της και για την κοινότητα. Αυτή η υπηρεσία προσφέρεται δωρεάν και η ένταξη του ασθενούς στο πρόγραμμα γίνεται είτε μετά από δικό του αίτημα είτε μετά από αίτημα του θεράποντος ιατρού του.</p> <p>Επίσης, προτείνονται στους ασθενείς μέσω των διαφόρων συνδέσμων ασθενών δωρεάν δραστηριότητες, κυρίως αθλητικές.</p>
 <p>Γερμανία</p>	<p>Άτομα με εκ του νόμου προβλεπόμενη ασφάλιση υγείας που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή/και νεφρική ανεπάρκεια δικαιούνται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.</p> <p>Εκτός από την υγειονομική περίθαλψη, στις περιπτώσεις ασθενών με διαβήτη μετά από αξιολόγηση μπορεί να αναγνωριστεί βαθμός αναπηρίας ανάλογα με την έκταση της ασθένειας και το πόσο αυτή επηρεάζει την καθημερινή ζωή του ατόμου. Κατά κανόνα ένα διαβητικό άτομο μπορεί να αξιολογηθεί με βαθμό αναπηρίας από 10% έως 50%.</p> <p>Ομοίως, τα άτομα με νεφρική ανεπάρκεια μπορούν να υποβάλουν αίτηση για κάρτα ατόμου με σοβαρή αναπηρία. Εάν απαιτείται μακροχρόνια θεραπεία με αιμοκάθαρση, εγκρίνεται βαθμός αναπηρίας 100%. Το ίδιο ισχύει και για τα 2 πρώτα χρόνια μετά τη μεταμόσχευση νεφρού.</p>	<p>Σύμφωνα με τον νόμο για την ασφάλιση υγείας, επιχορηγούνται οι μεταφορές ασθενών για λόγους υγείας με μέσα μαζικής μεταφοράς, ιδιωτικά μέσα μεταφοράς, ενοικιαζόμενα οχήματα ή ταξί.</p> <p>Σε διαβητικούς παρέχονται βοηθητικά μέσα (αντλίες ινσουλίνης, συσκευές μέτρησης γλυκόζης) και εκπαίδευση για τη χρήση τους.</p> <p>Διαβητικοί έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα διαχείρισης ασθενειών (DMP). Αυτό αποσκοπεί στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ειδικών και εγκαταστάσεων που φροντίζουν νόμιμα ασφαλισμένα άτομα, όπως ιατρούς, κλινικές και κέντρα αποκατάστασης καθώς και στον συντονισμό των σταδίων θεραπείας. Οι διαδικασίες θεραπείας και φροντίδας βελτιστοποιούνται με βάση επιστημονικά αποδεδειγμένες γνώσεις.</p> <p>Σε περίπτωση σοβαρής αναπηρίας και εν μέρει και σε</p>

		<p>περιπτώσεις ατόμων με χαμηλότερο βαθμό αναπηρίας παρέχονται τα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δωρεάν τοπικές συγκοινωνίες. • Φορολογικές ελαφρύνσεις. • Δωρεάν χρήση χώρων στάθμευσης για ΑμεΑ. • Μείωση τελών εκπομπής. • Μειωμένα εισιτήρια εισόδου σε εκδηλώσεις. • Πρόσθετη άδεια ανάπαυσης και προστασία από απόλυση. <p>Επιπλέον, τα παιδιά με σακχαρώδη διαβήτη δικαιούνται τις απαραίτητες υπηρεσίες βοήθειας, όπως συνοδό, εάν αυτό είναι απαραίτητο, για τη συμμετοχή τους στα σχολικά μαθήματα ή σε άλλες σχολικές δραστηριότητες.</p> <p>Επαγγελματικοί σύλλογοι και ιδρύματα προσφέρουν πληροφορίες στους ασθενείς και τις οικογένειές τους μέσω των ιστοσελίδων τους, στοχεύοντας να ευαισθητοποιήσουν το κοινό για τα θέματα της ασθένειας. Όσοι επηρεάζονται λαμβάνουν επίσης υποστήριξη από άλλα σημεία επαφής, όπως οργανώσεις ασθενών και ομάδες αυτοβοήθειας που οργανώνονται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Επιπρόσθετα, διαδικτυακά φόρουμ, ιστολόγια ή ομάδες στο Facebook προσφέρουν την ευκαιρία ανταλλαγής εμπειριών.</p>
 <p>Ελλάδα</p>	<p>Ο Οργανισμός Προνομιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι η αρμόδια υπηρεσία που χορηγεί επιδόματα αναπηρίας σε νεφροπαθείς και διαβητικούς ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διατροφικό μηνιαίο επίδομα ύψους €362 σε νεφροπαθείς στο τελευταίο στάδιο νεφρικής ανεπάρκειας, ανεξάρτητα από το εισόδημα, την περιουσία και το καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης (συνταξιούχοι ή ενεργά ασφαλισμένοι), που υποβάλλονται σε διαδικασία τεχνητής νεφρικής αιμοκάθαρσης ή περιτοναϊκής κάθαρσης. 	<p>Οι νεφροπαθείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση ή περιτοναιοδιύλιση, καθώς και όσοι πάσχουν από ινσουλινοεξαρτώμενο νεανικό διαβήτη τύπου I ή τύπου II MODY και είναι κάτω των 20 ετών δικαιούνται εισδοχή χωρίς εξετάσεις σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε ποσοστό 5% πέραν του αριθμού των εισακτέων, εφόσον είναι κάτοχοι απολυτηρίου λυκείου.</p> <p>Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Υγείας, η οξεία σπειραματονεφρίτιδα, η συμπτωματική νεφρική ανεπάρκεια, η συμπτωματική πολυκυστική νεφροπάθεια,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Όσοι πάσχουν από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω δικαιούνται, ανεξαρτήτως της εισοδηματικής και περιουσιακής τους κατάστασης, επίδομα ύψους €313 τον μήνα λόγω βαριάς αναπηρίας. Οι άμεσα ασφαλισμένοι και οι συνταξιούχοι εξαιρούνται από την ένταξη σε αυτό το πρόγραμμα. • Τα ινσουλινοεξαρτώμενα άτομα που πάσχουν από διαβήτη τύπου I, με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εντάσσονται στο προαναφερθέν πρόγραμμα οικονομικής στήριξης λόγω σοβαρής αναπηρίας με τις ίδιες εξαιρέσεις που αναφέρονται παραπάνω. 	<p>η νευρογενής κύστη, το νεφρωσικό σύνδρομο, η μεταμόσχευση νεφρού, καθώς και η αιμοκάθαρση ή η χρόνια περιτοναϊκή κάθαρση ταξινομούνται ως σοβαρές ασθένειες. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που υποφέρουν από αυτά δικαιούνται να λάβουν στο διπλάσιο την τακτική αναρρωτική άδεια.</p> <p>Τα άτομα που πάσχουν από νεφρική ανεπάρκεια αποζημιώνονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για το κόστος των θεραπειών υποκατάστασης της νεφρικής λειτουργίας, καθώς και για την αγορά των απαραίτητων υλικών, εξοπλισμού και αναλωσίμων για τους ασθενείς που υποβάλλονται σε περιτοναϊκή κάθαρση, είτε πραγματοποιούνται σε δημόσιες είτε σε ιδιωτικές εγκαταστάσεις.</p> <p>Οι ασθενείς αυτοί δικαιούνται δωρεάν ή μειωμένο ναύλο στα μέσα μαζικής μεταφοράς ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας.</p> <p>Επιπλέον, υπηρεσίες υγείας χορηγούνται σε ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη με απόφαση του γενικού διευθυντή οργάνωσης και σχεδιασμού αγοράς υπηρεσιών υγείας του ΕΟΠΥΥ (ΦΕΚ 4204/Β/8-8-2022).</p>
 <p>Εσθονία</p>	<p>Δεν αναφέρονται σχετικά στοιχεία στην απάντηση.</p>	<p>Στην Εσθονία ορισμένα φάρμακα π.χ. διάφορα είδη ενέσιμων διαλυμάτων ινσουλίνης έχουν ποικίλα ποσοστά έκπτωσης (κυρίως 100% και σε άλλες περιπτώσεις 75% και 50%) για άτομα που έχουν διαγνωστεί με ινσουλινοεξαρτώμενο σακχαρώδη διαβήτη και μη ινσουλινοεξαρτώμενο σακχαρώδη διαβήτη (E10 και E11 σύμφωνα με το ICD-10 ταξινόμηση).</p> <p>Επιπλέον, υπάρχουν οφέλη σε ιατροτεχνολογικά προϊόντα για διαβητικούς ασθενείς.</p>
 <p>Ισπανία</p>	<p>Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα 1971/1999, τα επιδόματα που παρέχονται στην περίπτωση των νεφροπαθών και των διαβητικών (τύπου I και II) είναι υπό τη μορφή συντάξεων αναπηρίας.</p> <p>Η διάγνωση της νόσου δεν αποτελεί από μόνη της κριτήριο</p>	<p>Υπάρχουν επίσης παροχές για απογόνους με αναπηρία, για γονέα με αναπηρία, καθώς και επιδοτήσεις για στέγαση, κινητικότητα, οχήματα, εκπαίδευση, σπουδές και αθλητισμό.</p>

<p>αξιολόγησης, αλλά λαμβάνεται υπόψιν η σοβαρότητα των συνεπειών της νόσου, η οποία παρέχει στον εργαζόμενο το δικαίωμα σύνταξης αναπηρίας, εάν επηρεάζεται η επαγγελματική ή η προσωπική του ζωή.</p> <p>Οι βαθμοί αναπηρίας για τους νεφροπαθείς είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατηγορία I: Παρατηρούνται εκκαθαρίσεις κρεατινίνης άνω των 50 ml/min ή υπάρχουν υποτροπιάζοντα επεισόδια παροδικής νεφρικής προσβολής, που απαιτούν τεκμηριωμένη ιατρική φροντίδα λιγότερο από τρεις φορές ή για λιγότερο από 30 ημέρες τον χρόνο. • Κατηγορία II: 1% έως 24% αναπηρία: Τα επίπεδα κρεατινίνης κυμαίνονται μεταξύ 20 και 50 ml/min ή τα επαναλαμβανόμενα επεισόδια που απαιτούν ιατρική φροντίδα εμφανίζονται περισσότερες από τρεις φορές ή για περισσότερες από 30 ημέρες τον χρόνο. • Κατηγορία III: 25% έως 49% αναπηρία: Τα επίπεδα κρεατινίνης είναι μικρότερα από 20 ml/min και η συνέχιση της θεραπείας με αιμοκάθαρση δεν είναι απαραίτητη. Ωστόσο, μπορεί επίσης να εκτιμηθεί αν η νεφρική λειτουργία έχει επιδεινωθεί προοδευτικά τον τελευταίο χρόνο, με αποστάσεις κρεατινίνης μεταξύ 20 και 50 ml/min. Και στις δύο περιπτώσεις ο βαθμός αναπηρίας είναι επομένως ήπιος ή μέτριος. • Κατηγορία IV: 50% έως 70% αναπηρία: Η θεραπεία αιμοκάθαρσης βρίσκεται σε εξέλιξη ή ο βαθμός αναπηρίας είναι σοβαρός και η υποκατάστατη θεραπεία αντενδείκνυται. • Κατηγορία V: 75% αναπηρία: Πληρούνται τα κριτήρια της κατηγορίας IV και ο βαθμός αναπηρίας είναι πολύ σοβαρός, ώστε οι καθημερινές δραστηριότητες αυτοεξυπηρέτησης να πραγματοποιούνται από τρίτο άτομο. <p>Στην περίπτωση ασθενούς με διαβήτη ο βαθμός αναπηρίας παρέχει επίσης δικαίωμα σύνταξης αναπηρίας αλλά, για να γίνει αυτό, πρέπει να υπάρχει ο ελάχιστος απαιτούμενος βαθμός αναπηρίας 33% ή ο ασθενής να εμπίπτει στις κατηγορίες III και IV του Βασιλικού Διατάγματος 1971/1999, εφόσον πρέπει να νοσηλευτεί λόγω οξείας</p>	<p>Παρέχεται επίσης μείωση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, απαλλαγή από τα οδικά τέλη, μείωση του ΦΠΑ στις δηλώσεις φόρου εισοδήματος ή μπόνους για φόρο περιουσίας και φόρο κληρονομιάς και δωρεάς.</p> <p>Εφόσον πληρούνται τα κριτήρια και αποκτηθεί το πιστοποιητικό αναπηρίας, λαμβάνονται επίσης μέτρα προώθησης της απασχόλησης για άτομα με αναπηρία, μέτρα προσαρμογής της θέσης εργασίας και των επιλεκτικών δοκιμών για πρόσβαση σε δημόσια απασχόληση, πρόωρη συνταξιοδότηση, επιδοτήσεις ή/και ενισχύσεις ατομικού χαρακτήρα σε σχέση με θεραπείες αποκατάστασης, προϊόντα υποστήριξης, προσβασιμότητα και προσαρμογές στο σπίτι, παράταση της περιόδου άδειας μητρότητας σε περιπτώσεις αναπηρίας του παιδιού ή ανάδοχου παιδιού, μειώσεις στο κόστος διακίνησης στα μέσα μεταφοράς, μείωση ή φιλοδώρημα σε πολιτιστικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες ενισχύσεις και υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία, είτε πρόκειται για δημοτικές, αυτόνομες ή κρατικές υπηρεσίες είτε για ιδιωτική κοινωνική πρωτοβουλία.</p>
--	---

	<p>έλλειψης αντιστάθμισης του διαβήτη και όχι λόγω ανεπαρκούς θεραπευτικού ελέγχου.</p> <p>Και στις δύο περιπτώσεις πραγματοποιείται επανεξέταση του βαθμού αναπηρίας μετά από 2 χρόνια. Εάν δεν έχουν πραγματοποιηθεί περαιτέρω νοσηλείες μετά από αυτό το χρονικό διάστημα, το πιστοποιητικό αναπηρίας αποσύρεται.</p> <p>Το ύψος του επιδόματος εξαρτάται από τον βαθμό και το είδος της αναπηρίας, καθώς και από τα συγκεκριμένα προσωπικά/επαγγελματικά χαρακτηριστικά του ενδιαφερομένου.</p> <p>Σε περίπτωση μερικής αναπηρίας η οποία δεν εμποδίζει το άτομο να συνεχίσει να ασκεί επαγγελματική εργασία, η αποζημίωση είναι κατά μέγιστο 24 μηνιαίες πληρωμές της ρυθμιστικής βάσης που απολάμβανε, τη στιγμή του ατυχήματος που οδήγησε στην αναπηρία.</p> <p>Εάν η αναπηρία είναι συνολική και ο εργαζόμενος δεν μπορεί πλέον να εργαστεί λαμβάνει συνολικά 55% της ρυθμιστικής του βάσης. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται κατά 20% από την ηλικία των 55 ετών ως μέτρο για την ανακούφιση των δυσκολιών εύρεσης εργασίας σε διαφορετικό τομέα.</p> <p>Σε άτομα με απόλυτη αναπηρία χορηγείται σύνταξη ίση με 100% της ρυθμιστικής βάσης, ενώ σε άτομα με σοβαρή αναπηρία η οποία τα καθιστά ανίκανα ακόμη και για να φροντίσουν τον εαυτό τους σε καθημερινή βάση χορηγείται σύνταξη ίση με 100% της ρυθμιστικής βάσης και επιπλέον ποσό ύψους 50% της ρυθμιστικής βάσης για να καλυφθούν οι υπηρεσίες επαγγελματία φροντιστή.</p>	
 <p>Ιταλία</p>	<p>Δεν αναφέρονται σχετικά στοιχεία στην απάντηση.</p>	<p>Στην Ιταλία ασθενείς που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες, όπως ο διαβήτης (τύπου I και II) και η νεφρική νόσος, απαλλάσσονται από τη συνεισφορά στην υγειονομική περίθαλψη.</p> <p>Όσοι πάσχουν από διαβήτη απαλλάσσονται από την πληρωμή ορισμένων ιατροτεχνολογικών υπηρεσιών/προϊόντων που απαιτούνται για τη διατήρηση του αίματος στα ελεγχόμενα επίπεδα σακχάρου.</p>

		<p>Στις περιπτώσεις χρόνιων παθήσεων, το ιταλικό κράτος παρέχει σε όλους τους πολίτες συγκεκριμένα βασικά επίπεδα υγειονομικής περίθαλψης, όπως δωρεάν θεραπείες που συνταγογραφούνται από εξειδικευμένους γιατρούς, περιλαμβανομένων και φαρμάκων.</p> <p>Ιατρικά έξοδα που αφορούν ιδιωτικές επισκέψεις σε ειδικούς ή άλλα έξοδα που δεν καλύπτονται από το Εθνικό Σύστημα Υγείας υπόκεινται σε φορολογική έκπτωση 19%.</p>
 Λετονία	<p>Δεν παρέχονται ειδικά επιδόματα σε νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από διαβήτη.</p>	<p>Σε ασθενείς με διαβήτη επιχορηγούνται από το κράτος υπηρεσίες φροντίδας ποδιών από ειδικό ποδιάτρο. Από το 2018 οι ασθενείς με διαβήτη λαμβάνουν από το κράτος εκπαίδευση για τον διαβήτη από πιστοποιημένο νοσηλευτή ειδικευμένο για τον διαβήτη. Επίσης, παρέχονται από το κράτος διάφορα φάρμακα για τους διαβητικούς.</p>
 Λιθουανία	<p>Στη Λιθουανία οι διαβητικοί και οι ασθενείς που χρειάζονται αιμοκάθαρση μπορούν να αιτηθούν πιστοποιητικό αναπηρίας. Η αναπηρία διακρίνεται σε ήπια, μέτρια ή σοβαρή, ανάλογα με τη βαρύτητα της νόσου. Η απόκτηση τέτοιου πιστοποιητικού αναπηρίας επιτρέπει στα άτομα με διαβήτη και σε όσους χρειάζονται αιμοκάθαρση να εργάζονται λιγότερο και να λαμβάνουν παροχές.</p> <p>Ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας τα ποσά του επιδόματος αναπηρίας είναι τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για άτομα με βαριά αναπηρία 2 βάσεις συντάξεων κοινωνικής πρόνοιας (€300). • Για άτομα με μέτρια αναπηρία 1,5 SAPB (€259,50). • Για άτομα με ήπια αναπηρία 1 SAPB (€173). <p>Τα άτομα που αξιολογούνται ως ανίκανα για εργασία ή μερικώς ικανά για εργασία μέχρι και την ημερομηνία κατά την οποία συμπληρώνουν την ηλικία των 24 ετών και τα άτομα τα οποία λόγω ασθενείας ή τραυματισμού που συνέβη πριν συμπληρώσουν την ηλικία των 24 ετών αξιολογούνται ως ανίκανα προς εργασία ή εν μέρει ικανά για εργασία μετά την ημερομηνία συμπλήρωσης των 24</p>	<p>Οι ασθενείς που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή σοβαρές νεφροπάθειες λαμβάνουν φάρμακα και ιατροτεχνολογικά προϊόντα που αποζημιώνονται 100% από το κράτος. Οι διαβητικοί λαμβάνουν ινσουλίνη όλων των τύπων και αντιδιικά δισκία.</p> <p>Οι διαβητικοί μπορούν να λάβουν δωρεάν αριθμό διαγνωστικών ταινιών γλυκόζης αίματος ανά έτος αναλόγως του τύπου του διαβήτη, της ηλικίας του ασθενούς και του σταδίου θεραπείας:</p> <p>Από την 1^η Ιουλίου 2022 το σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της γλυκόζης αποζημιώνεται από το Ταμείο Υποχρεωτικής Ασφάλισης Υγείας για ολόκληρο τον πληθυσμό με σακχαρώδη διαβήτη τύπου Ι. Τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα αποζημιώνονται μόνο για μία μέθοδο μέτρησης γλυκόζης που έχει επιλέξει ο ασθενής. Οι διαβητικοί μπορούν επίσης να προμηθευτούν ανταλλακτικά αντλίας ινσουλίνης και να χρησιμοποιήσουν υπηρεσίες ενοικίασης αντλίας ινσουλίνης.</p>

	<p>ετών τους αλλά όχι αργότερα από την ημερομηνία που συμπληρώνουν την ηλικία των 26 ετών (από την 1^η Ιανουαρίου 2022) λαμβάνουν επίδομα ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για άτομα με 100% ανικανότητα για εργασία: 2,25 SPB (€389,25). • Για άτομα με 95% της ανικανότητας προς εργασία: 2,16 SAPB (€373,68). • Για άτομα με 90% της ανικανότητας προς εργασία: 2,08 SAPB (€359,84). • Για άτομα με 85% της ανικανότητας προς εργασία: 2 SAPB (€346). • Για άτομα με 80% της ανικανότητας για εργασία: 1,91 SAPB (€330,43). • Για άτομα με 75% της ανικανότητας για εργασία: 1,82 SAPB (€314,86). • Για άτομα με 70% της ανικανότητας για εργασία: 1,74 SAPB (€301,02). • Για άτομα με 65% της ανικανότητας για εργασία: 1,65 SAPB (€285,45). • Για άτομα με 60% της ανικανότητας για εργασία: 1,43 SAPB (€247,39). • Για άτομα με 55% της ανικανότητας για εργασία: 1,2 SAPB (€207,60). • Για άτομα με 50% της ανικανότητας για εργασία: 1 SAPB (€173). • Για άτομα με 45% της ανικανότητας προς εργασία: 1 SAPB (€173). 	
 <p>Ουγγαρία</p>	<p>Στην Ουγγαρία δεν υπάρχουν ειδικές παροχές ή επιδόματα που προορίζονται μόνο για άτομα που πάσχουν από μια συγκεκριμένη ασθένεια, όπως οι νεφροπαθείς και τα άτομα που πάσχουν από διαβήτη.</p>	<p>Το Εθνικό Σύστημα Ασφάλισης Υγείας της Ουγγαρίας καλύπτει ιατρική περίθαλψη για νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από διαβήτη και παρέχει δωρεάν ή σε μειωμένη τιμή φάρμακα.</p>

	<p>Οι διαβητικοί και οι ασθενείς που χρειάζονται αιμοκάθαρση μπορούν να υποβάλουν αίτηση για πιστοποιητικό αναπηρίας και, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις, να λάβουν επιδόματα που ορίζει η νομοθεσία.</p> <p>Σύμφωνα με σχετική νομοθεσία, σε άτομο με μειωμένη ικανότητα για εργασία μπορεί να χορηγηθεί επίδομα αποκατάστασης ή επίδομα αναπηρίας, ανάλογα με την κατάσταση της υγείας του και τη δυνατότητα αποκατάστασης.</p> <p>Σύμφωνα με το διάταγμα ΜΤ 83/1987 (ΧΙΙ. 27.), ένα άτομο δικαιούται επίδομα αναπηρίας, εάν έχει αναπηρία σε βαθμό τουλάχιστον 70% πριν από την ηλικία των 25 ετών και δε λαμβάνει σύνταξη, σύνταξη ατυχήματος ή επίδομα για άτομα με μειωμένη ικανότητα για εργασία.</p> <p>Σύμφωνα με το κυβερνητικό διάταγμα 342/2020 χορηγείται 13^ο μηνιαίο επίδομα σε κάθε άτομο που λαμβάνει μεταξύ άλλων επίδομα αναπηρίας, επίδομα αποκατάστασης, επίδομα ατυχήματος, επίδομα αναπηρίας, ατομικό επίδομα τυφλών κ.λπ.</p> <p>Γονείς παιδιών με διαβήτη που χρειάζονται συνεχή φροντίδα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για επίδομα παιδικής μέριμνας το ύψος του οποίου είναι 200.000 HUF (€506 τον μήνα).</p> <p>Το επίδομα δικαιοσύνης καταβάλλεται μία φορά τον χρόνο από το Ταμείο Ασφάλισης Υγείας σε άτομα που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση, λόγω των δαπανών που σχετίζονται με ξαφνική εμφάνιση σοβαρής και παρατεταμένης ασθένειας.</p>	<p>Στην Ουγγαρία οι ασθενείς υποστηρίζονται ανάλογα με τον βαθμό και την έκταση της ασθένειάς τους.</p> <p>Ασθενείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση δικαιούνται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ασφάλισης κάλυψη των εξόδων μεταφοράς τους από και προς το κέντρο θεραπείας τους.</p> <p>Όσοι πάσχουν από μακροχρόνια ασθένεια ή σοβαρή αναπηρία δικαιούνται φορολογικές εκπτώσεις.</p> <p>Σε ασθενείς με χρόνια νοσήματα παρέχεται κάρτα κοινωνικής πρόνοιας. Οι κάτοχοι της κάρτας κοινωνικής πρόνοιας δικαιούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ορισμένα φαρμακευτικά προϊόντα δωρεάν, • ιατρικές, προσθετικές και ορθοδοντικές συσκευές (συμπεριλαμβανομένου του κόστους επισκευής) και • ιατρική περίθαλψη και κάλυψη εξόδων αποκατάστασης. <p>Σύμφωνα με σχετική νομοθεσία οι λήπτες επιδόματος αναπηρίας δικαιούνται 5 εργάσιμες ημέρες πρόσθετης άδειας ανά έτος.</p> <p>Τόσο για νεφροπαθείς όσο και για ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη (τύπου I και II) λειτουργούν εθνικές και περιφερειακές ενώσεις. Αυτές οι ενώσεις στοχεύουν στην παροχή πληροφοριών και βοήθειας στην καθημερινή τους ζωή.</p>
 <p>Πολωνία</p>	<p>Στην Πολωνία οι διαβητικοί και οι ασθενείς που χρειάζονται αιμοκάθαρση μπορούν να υποβάλουν αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού αναπηρίας. Τα παιδιά λαμβάνουν το πιστοποιητικό χωρίς καμία ένδειξη του βαθμού αναπηρίας. Οι ενήλικοι μπορούν να λάβουν πιστοποιητικό για ήπιο, μέτριο ή σοβαρό βαθμό αναπηρίας, ανάλογα με τη βαρύτητα και τις επιπλοκές της νόσου. Το πιστοποιητικό επιτρέπει στα άτομα με διαβήτη και σε όσους χρειάζονται αιμοκάθαρση να επωφελούνται από μια σειρά παραχωρήσεων και δικαιωμάτων. Το επίδομα παρακολούθησης</p>	<p>Εκτός από το επίδομα παρακολούθησης, το πιστοποιητικό αναπηρίας παραχωρεί στους ασθενείς τα ακόλουθα οφέλη και δικαιώματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε πρόγραμμα διακοπών για αποκατάσταση. • Επέκταση της άδειας από την εργασία κατά 10 ημέρες για εργαζομένους με σοβαρή ή μέτρια

	<p>που δικαιούνται αντιστοιχεί στα 215,84 PLN (~€45,33).</p> <p>Επίσης, παρέχεται επίδομα από κέντρα κοινωνικής πρόνοιας, σε περιπτώσεις που οι ασθενείς δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν φάρμακα. Για τη λήψη αυτού του επιδόματος το οικονομικό κριτήριο είναι το εισόδημα ανά μέλος της οικογένειας, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 600 PLN (~€126), και στην περίπτωση ατόμου που ζει μόνο του, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 776 PLN (~€163). Το μέγιστο ποσό που παραχωρείται είναι 719 PLN (~€151).</p>	<p>αναπηρία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μειωμένος χρόνος εργασίας (ο χρόνος εργασίας ενός ατόμου με αναπηρία δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 8 ώρες την ημέρα και τις 40 ώρες την εβδομάδα και ο χρόνος εργασίας ενός ατόμου με βαριά ή μέτρια αναπηρία δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 7 ώρες την ημέρα και 35 ώρες την εβδομάδα). • Έκπτωση φόρου για το κόστος των φαρμάκων που αγοράστηκαν [για δαπάνες άνω των 100 PLN (~€21)]. • Έκπτωση στη φορολογία για την αγορά αντλίας ινσουλίνης. • Έκπτωση στη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς - δωρεάν ή μειωμένη (50% έκπτωση) ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό αναπηρίας (στη Βαρσοβία). • Έκπτωση 37% στη χρήση υπεραστικών λεωφορείων σε περίπτωση σημαντικού βαθμού αναπηρίας. Έκπτωση 78% είναι διαθέσιμη για παιδιά και νέους με αναπηρία που φοιτούν στο σχολείο, μέχρι να συμπληρώσουν την ηλικία των 24 ετών, ή φοιτητές, έως ότου συμπληρώσουν την ηλικία των 26 ετών. • Σύμβαση: <ul style="list-style-type: none"> ➤ σύμβαση κατάρτισης καταβάλλεται σε άτομα που μπορούν να βρουν άλλη εργασία μετά την επανεκπαίδευση, ➤ προσωρινή σύμβαση: καταβάλλεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται στην απόφαση του προέδρου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ZUS),
--	--	---

		<p>➤ μόνιμη σύνταξη καταβάλλεται σε άτομα για τα οποία δεν υφίσταται δυνατότητα ανάκτησης της ικανότητας εργασίας, π.χ. διαβητικούς που έχουν χάσει τα πόδια τους ως αποτέλεσμα ακρωτηριασμού, πάσχουν από προχωρημένη νεφρική ανεπάρκεια που απαιτεί αιμοκάθαρση ή έχουν χάσει την όρασή τους ως αποτέλεσμα διαβητικής αμφιβληστροειδοπάθειας.</p> <p>Οι ασθενείς που χρειάζονται αιμοκάθαρση δικαιούνται δωρεάν μεταφορά στο σταθμό αιμοκάθαρσης πριν από τη θεραπεία και μεταφορά στο σπίτι μετά τη θεραπεία.</p>
 <p>Πορτογαλία</p>	<p>Η Πορτογαλία δεν παρέχει επιδόματα ειδικά για νεφροπαθείς και άτομα που πάσχουν από διαβήτη (τύπου I και II). Αν όμως είναι κάτοχοι του ιατρικού πιστοποιητικού αναπηρίας πολλαπλών χρήσεων, τότε δικαιούνται πρόσβαση σε κοινωνικές παροχές, όπως το οικογενειακό επίδομα ή το επίδομα ειδικής εκπαίδευσης.</p>	<p>Οι νεφροπαθείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση (αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση), άρα με βαθμό αναπηρίας ίσο ή μεγαλύτερο του 60%, δικαιούνται το ιατρικό πιστοποιητικό αναπηρίας πολλαπλών χρήσεων. Αυτό το πιστοποιητικό επιτρέπει σε όσους έχουν αναπηρία να έχουν πρόσβαση σε ένα σύνολο κοινωνικών και φορολογικών παροχών όπως οι ακόλουθες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ειδικό καθεστώς IRS, το οποίο επιτρέπει τη λήψη ειδικών εκπτώσεων και τη μείωση του εισοδήματος που υπόκειται σε φορολογία. • Απαλλαγή από την καταβολή του ενιαίου φόρου κυκλοφορίας. • Απαλλαγή από φόρο οχημάτων και ΦΠΑ για αγορά ιδιόκτητου οχήματος. • Κάρτα στάθμευσης για άτομα με αναπηρία ή άτομα με περιορισμένη κινητικότητα. • Πίστωση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας υπό ειδικούς όρους. • Απαλλαγή από την καταβολή τελών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. • Επιστροφή εξόδων για φάρμακα και πρόσβαση σε μη επείγουσες μεταφορές ασθενών. • Προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση του κοινού.

		<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσβαση σε ειδικά τμήματα και υποτροφίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. • Εκπτώσεις στις τηλεπικοινωνίες. • Εκπτώσεις στα μέσα μαζικής μεταφοράς. • Περιορισμοί στην αύξηση του εισοδήματος των νοικοκυριών. <p>Οι ασθενείς με διαβήτη που είναι δικαιούχοι του Εθνικού Συστήματος Υγείας έχουν δικαίωμα ειδικής αποζημίωσης των εξόδων για φάρμακα και υλικά κλινικής υποστήριξης στη μέγιστη τιμή των αντιδραστηρίων (ταινίες μέτρησης) για τον προσδιορισμό της γλυκόζης του αίματος, της κετοναιμίας και της κετονουρίας, των βελόνων, των συριγγών, των νυστεριών και άλλων ιατροτεχνολογικών προϊόντων για τον αυτοέλεγχο των ατόμων με διαβήτη.</p>
 <p>Ρουμανία</p>	<p>Σύμφωνα με τα ιατροψυχολογικά κριτήρια, για τα άτομα με νεφρική νόσο λαμβάνονται υπόψη οι τιμές των λειτουργικών παραμέτρων (όπως ουρία, κρεατινίνη, ρυθμός σπειραματικής διήθησης/GFR), καθώς και η ιατρική αξιολόγηση από τον νεφρολόγο, για να καθοριστεί το επίπεδο προσωπικής αυτονομίας και κατ' επέκταση ο βαθμός αναπηρίας.</p> <p>Για ασθενείς με νεφρική νόσο ο βαθμός αναπηρίας στο στάδιο V (σοβαρή με προσωπική βοήθεια) ποικίλλει. Εάν η αυτονομία διαταράσσεται σοβαρά, δηλαδή το άτομο δεν μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί ή να κινηθεί ανεξάρτητα, μπορεί να επιλέξει αν θα έχει προσωπικό βοηθό ή αν θα λαμβάνει επίδομα. Ο προσωπικός βοηθός λαμβάνει καθαρό μισθό που καταβάλλεται από τα δημόσια ταμεία βάσει ατομικής σύμβασης εργασίας, ύψους 1.524 lei (€304) μηνιαίως.</p> <p>Ανάλογα με τον βαθμό αναπηρίας, οι ασθενείς δικαιούνται μηνιαίο επίδομα και μηνιαίο ατομικό συμπληρωματικό επίδομα ανεξάρτητα από το εισόδημά τους. Το 2022 το μηνιαίο επίδομα ορίστηκε σε 368 lei (€74) για έναν ενήλικο με βαριά αναπηρία και σε 279 lei (€56) για έναν ενήλικο με σοβαρή αναπηρία. Ομοίως, ανάλογα με τον βαθμό αναπηρίας, το ατομικό συμπληρωματικό επίδομα κυμαίνεται μεταξύ 64 lei (€13) και 158 lei (€32).</p>	<p>Οι ασθενείς που πάσχουν από διαβήτη ή οι νεφροπαθείς αποζημιώνονται από τον Εθνικό Οίκο Ασφάλισης Υγείας για ορισμένα φάρμακα και ιατρικές ή εργαστηριακές εξετάσεις. Οι ασθενείς επωφελούνται από δωρεάν θεραπεία, διαβούλευση και εξέταση σε συνεργαζόμενες κλινικές ή νοσοκομεία.</p> <p>Τα άτομα με νεφρική νόσο που χρειάζονται υπηρεσίες αιμοκάθαρσης οι οποίες παρέχονται εκτός του τόπου διαμονής τους δικαιούνται δωρεάν μεταφορά για τους ίδιους και τους βοηθούς/συνοδούς τους.</p> <p>Σύμφωνα με σχετική νομοθεσία άτομα με βαριά αναπηρία έχουν τα ακόλουθα οφέλη:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φοροαπαλλαγή για εισόδημα από ανεξάρτητες δραστηριότητες και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, μισθούς, συντάξεις, δασοκομικές και γεωργικές δραστηριότητες και ιχθυοκαλλιέργειες. • Απαλλαγή από την καταβολή CASS (Εισφορά Κοινωνικής Ασφάλισης Υγείας) για εισόδημα που αποκτάται βάσει της νομοθεσίας για την προστασία και προώθηση δικαιωμάτων ατόμων με αναπηρία.

		<ul style="list-style-type: none"> • Φοροαπαλλαγή για την κτηματική ιδιοκτησία που φορά το κτίριο που χρησιμοποιείται ως κατοικία. • Φοροαπαλλαγή για μεταφορικά μέσα ιδιοκτησίας ή συνιδιοκτησίας. <p>Επίσης, τα ΑμεΑ δικαιούνται δωρεάν θέσεις στάθμευσης και απαλλαγή από την καταβολή διοδίων (Rovinieta). Τους χορηγούνται επιπρόσθετα άτοκα δάνεια για αγορά ενός μόνο οχήματος ή για προσαρμογή της κατοικίας τους με βάση τις ατομικές τους ανάγκες (ύψος δανείου έως €10.000) ή για αγορά οχημάτων ειδικά προσαρμοσμένων για τη μεταφορά τους (ύψος δανείου έως €20.000).</p> <p>Στα πλαίσια του Εθνικού Προγράμματος Διαβήτη ασθενείς με διαβήτη που κατέχουν συστήματα συνεχούς γλυκαιμικής παρακολούθησης από δικούς τους πόρους επωφελούνται από τα σχετικά αναλώσιμα υπό τους ίδιους όρους που προβλέπονται για τους ασθενείς που έχουν εφοδιαστεί με αυτές τις συσκευές από τις μονάδες υγείας.</p> <p>Στόχοι του Εθνικού Προγράμματος Διαβήτη είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η παρακολούθηση του διαβήτη με χορήγηση δόσης της γλυκοζυλιωμένης αιμοσφαιρίνης HbA1c, • η εξασφάλιση ιατρικής περίθαλψης ασθενών με διαβήτη, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων ιατροτεχνολογικών προϊόντων, • η αυτοπαρακολούθηση ασθενών με διαβήτη (δοκιμές αυτοελέγχου γλυκαιμίας και συστήματα συνεχούς παρακολούθησης γλυκόζης).
 Σλοβακία	<p>Όλα τα είδη επιδομάτων για άτομα με βαριά αναπηρία ρυθμίζονται από σχετική νομοθεσία. Οι αιτήσεις των ατόμων εξετάζονται στη βάση αξιολόγησης της υγείας τους και κοινωνικής αξιολόγησης. Η ιατρική αξιολόγηση διεξάγεται από ιατροδικαστή και βάσει αυτής καθορίζεται το ποσοστό λειτουργικής βλάβης. Στο πλαίσιο της κοινωνικής αξιολόγησης λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του ατόμου</p>	<p>Στα άτομα με σοβαρή αναπηρία (σύμφωνα με τη γνωμάτευση του ιατροδικαστή) χορηγείται κάρτα αναπηρίας, η οποία δίνει το δικαίωμα σε ορισμένες διευκολύνσεις και παροχές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οχήματα με άδεια στάθμευσης που έχει εκδοθεί σε

	<p>με αναπηρία (ως πολλαπλάσιο του ελάχιστου όρου διαβίωσης) και τα περιουσιακά του στοιχεία.</p> <p>Άτομα με σοβαρή αναπηρία που πάσχουν από νεφρική νόσο ή σακχαρώδη διαβήτη τύπου I ή II δικαιούνται τα ακόλουθα επιδόματα, ανάλογα με τον βαθμό λειτουργικής αναπηρίας που καθορίζεται από ιατροδικαστή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίδομα προσωπικής βοήθειας. • Επίδομα φροντίδας. • Επίδομα ιατρικής βοήθειας. • Επίδομα βελτίωσης διαμερίσματος ή κατοικίας. • Αποζημίωση αυξημένου κόστους για διαιτητικά γεύματα. • Επίδομα για τη λειτουργία εξατομικευμένου μηχανοκίνητου οχήματος. • Επίδομα μεταφοράς. <p>Εάν ένα άτομο με σοβαρή αναπηρία αιτείται προσωπική βοήθεια από τρίτο άτομο, το ετήσιο εύρος της προσωπικής βοήθειας σε ώρες αναφέρεται στη συνολική αξιολόγηση. Ο αριθμός των ωρών προσωπικής βοήθειας καθορίζεται για την περίοδο του ημερολογιακού έτους και φτάνει μέχρι 7 300 ώρες ετησίως. Το ποσό του χρηματικού επιδόματος για προσωπική βοήθεια είναι €3,82 ανά ώρα και καταβάλλεται μηνιαίως με βάση την υποβληθείσα δήλωση ωρών εργασίας για τον προηγούμενο ημερολογιακό μήνα.</p> <p>Η χρηματική επιδότηση για την αγορά ή την τροποποίηση ιατροφαρμακευτικού βοηθήματος ανέρχεται σε €8.630,42 κατ' ανώτατο όριο.</p> <p>Το χρηματικό επίδομα για την αγορά ατομικού μηχανοκίνητου οχήματος ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο ποσό των €6.638,79. Το ποσό της χρηματικής αποζημίωσης για την αγορά μηχανοκίνητου οχήματος με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο σε €8.298,48.</p> <p>Το χρηματικό επίδομα μεταφοράς ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο 51,02% του κατώτατου μισθού διαβίωσης μηνιαίως για ένα φυσικό</p>	<p>άτομο με σοβαρή αναπηρία απαλλάσσονται από την καταβολή τελών στα διόδια.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60% έκπτωση στο ναύλο για σιδηροδρομικές μεταφορές με ορισμένους επιλεγμένους μεταφορείς. • Ευνοϊκότερες συνθήκες για την αγορά διαμερίσματος από άτομο με σοβαρή αναπηρία ή όταν ένα μέλος του νοικοκυριού του αιτούντος είναι άτομο με σοβαρή αναπηρία και έχει ζηήσει στο ίδιο νοικοκυριό για τουλάχιστον 1 έτος. Προκειμένου να εξασφαλιστεί στέγαση δικαιούχου, είναι δυνατή η παροχή δανείου για την αγορά διαμερίσματος μέσω του Κρατικού Ταμείου Ανάπτυξης Κατοικιών ύψους 100% της τιμής αγοράς του διαμερίσματος, αλλά κατ' ανώτατο όριο €80.000 ανά διαμέρισμα, με ετήσιο επιτόκιο 1% και διάρκεια 40 ετών. • Ορισμένες φορολογικές ελαφρύνσεις επί του φόρου εισοδήματος. • Ορισμένες φορολογικές ελαφρύνσεις σχετικά με τους τοπικούς φόρους και το τοπικό τέλος για τα αστικά απόβλητα και τα μικρά οικοδομικά απόβλητα. • Ορισμένες παραχωρήσεις στον τομέα των δικαστικών και διοικητικών τελών. • Απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών για δημόσιες υπηρεσίες που παρέχονται από τη Ραδιοφωνία και την Τηλεόραση της Σλοβακίας. • Εισιτήρια με έκπτωση σε επιλεγμένα πολιτιστικά ιδρύματα και σε επιλεγμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις. <p>Επιπλέον, ορισμένα άτομα με σοβαρή αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων ασθενών με νεφρική ανεπάρκεια, μπορεί σύμφωνα με ιατρική γνωμάτευση να δικαιούνται άδεια στάθμευσης η οποία τους δίνει το δικαίωμα για</p>
--	---	--

	<p>πρόσωπο.</p> <p>Το ποσό της χρηματικής επιδότησης για την τροποποίηση διαμερίσματος ή κατοικίας καθορίζεται με ποσοστό το οποίο εξαρτάται από το κόστος της απαραίτητης τροποποίησης της οικοδομής και το εισόδημα του ατόμου με βαριά αναπηρία.</p> <p>Το ποσό του χρηματικού επιδόματος για διαιτητικά γεύματα είναι μηνιαίο ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 9,28% του ελάχιστου ποσού διαβίωσης για ενήλικο άτομο σε περίπτωση σακχαρώδους διαβήτη τύπου I και II, • 5,57% του ελάχιστου ποσού διαβίωσης για ενήλικο άτομο σε περίπτωση νεφρικής νόσου. 	<p>προνομιακή θέση στάθμευσης.</p>
 <p>Σλοβενία</p>	<p>Η Σλοβενία δεν παρέχει ειδικά επιδόματα για νεφροπαθείς και για άτομα που πάσχουν από διαβήτη (τύπου I και II).</p>	<p>Οι νεφροπαθείς και οι ασθενείς που πάσχουν από διαβήτη (τύπου I και II) καλύπτονται από υποχρεωτική ασφάλιση υγείας, η οποία προβλέπεται στον νόμο περί Υγειονομικής Περίθαλψης και Ασφάλισης υγείας (ZZVZZ) και στους κανονισμούς για την Υποχρεωτική Ασφάλιση Υγείας, η οποία καλύπτει πλήρως τα έξοδα θεραπείας και αποκατάστασης ασθενών με προχωρημένο διαβήτη και νεφρική νόσο.</p> <p>Οι νεφροπαθείς και οι ασθενείς που πάσχουν από διαβήτη (τύπου I και II) έχουν πρόσβαση σε φάρμακα και ιατροτεχνολογικά προϊόντα. Επίσης καλύπτεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις το κόστος της θεραπείας με αντλία ινσουλίνης για άτομα κάτω των 18 ετών και για ηλικιωμένους.</p> <p>Στη Σλοβενία κάθε ασφαλισμένος έχει δικαίωμα μεταφοράς με ασθενοφόρο, όταν δεν είναι δυνατή η χρήση της δημόσιας συγκοινωνίας για ιατρικούς λόγους και σε όλες τις περιπτώσεις που ο ασφαλισμένος χρειάζεται άμεση επείγουσα περίθαλψη και άμεση ιατρική φροντίδα.</p> <p>Η μεταφορά των ασθενών από και προς την αιμοκάθαρση πραγματοποιείται με μη επείγουσα υπηρεσία ασθενοφόρου από χειριστές που είναι</p>

		εγκατεστημένοι πλησίον του τόπου διαμονής του ασφαλισμένου.
 Σουηδία	<p>Στα πλαίσια του σουηδικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης παρέχεται αποζημίωση για τα έξοδα και την απώλεια εισοδήματος συνεπεία ασθένειας και ανικανότητας για εργασία.</p> <p>Τα άτομα που έχουν πρόσθετες δαπάνες λόγω αναπηρίας, μπορεί επίσης να είναι δικαιούχοι επιδόματος πρόσθετων δαπανών. Οι πρόσθετες δαπάνες μπορεί να αφορούν εφάπαξ έξοδα ή επαναλαμβανόμενα έξοδα, όπως η αγορά αναλώσιμων υλικών. Ο Σουηδικός Οργανισμός Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Försäkringskassan) καθορίζει τι θεωρείται πρόσθετο κόστος λόγω αναπηρίας. Το ύψος του επιδόματος κυμαίνεται από 1.208 SEK (~€110) έως 2.818 SEK (~€256) μηνιαίως, ανάλογα με το ύψος των πρόσθετων δαπανών. Δεν παρέχεται αποζημίωση για δαπάνες μικρότερες από 12.075 (~€1.097) SEK ετησίως.</p>	<p>Στη Σουηδία υπάρχει το λεγόμενο «Κατώτατο Όριο Υψηλού Κόστους» το οποίο αναφέρεται σε ένα σύστημα κατά το οποίο ορισμένα φάρμακα, καθώς και η υγειονομική περίθαλψη επιδοτούνται φορολογικά και το κράτος ή η περιφέρεια καταβάλλει ένα μέρος του κόστους.</p> <p>Για τα φάρμακα το σύστημα αρχίζει να εφαρμόζεται σε αγορές ύψους 1.200 SEK (~€109) και πάνω για συνταγογραφούμενα φάρμακα κατά τη διάρκεια 12 μηνών. Το μέγιστο κόστος για έναν ασθενή για συνταγογραφούμενα φάρμακα στο πλαίσιο του συστήματος είναι 2.400 SEK (~€218) κατά τη διάρκεια 12 μηνών. Ορισμένα φάρμακα είναι εντελώς δωρεάν. Σε περίπτωση ινσουλινοθεραπευόμενου διαβήτη η ινσουλίνη παρέχεται δωρεάν.</p> <p>Σύμφωνα με το σύστημα «Κατώτατο Όριο Υψηλού Κόστους» ο ασθενής πληρώνει κατά ανώτατο όριο 1.150 SEK (~€105) για τέλη ασθενή για εξωνοσοκομειακή περίθαλψη κατά τη διάρκεια μιας περιόδου 12 μηνών.</p>
 Τσεχία	<p>Ειδικό διαιτητικό επίδομα παρέχεται σε άτομα με χαμηλό εισόδημα επιπλέον του επιδόματος διαβίωσής τους για την κάλυψη του κόστους ειδικών διατροφικών αναγκών τους (π.χ. διαβητική διαίτα). Το ύψος του διαιτητικού επιδόματος ανέρχεται σε 1.130 CZK (~€46,30) ανά μήνα.</p>	<p>Η ιατρική περίθαλψη των νεφροπαθών και ατόμων που πάσχουν από διαβήτη καλύπτεται από τη δημόσια ασφάλιση υγείας.</p> <p>Ορισμένες ασφαλιστικές εταιρείες υγείας έχουν επίσης προγράμματα που προσφέρουν οφέλη σε άτομα που πάσχουν από διαβήτη.</p>
 Φινλανδία	<p>Δεν υπάρχουν παροχές ή επιδόματα στη Φινλανδία που προορίζονται μόνο για άτομα που πάσχουν από μια συγκεκριμένη ασθένεια. Έτσι, οι νεφροπαθείς και τα άτομα που πάσχουν από διαβήτη δικαιούνται τα ίδια επιδόματα με όλους τους άλλους ασθενείς. Το σύστημα παροχών κοινωνικής ασφάλισης προσφέρει αποζημίωση για το κόστος και την απώλεια εισοδήματος κατά τη διάρκεια ασθένειας και ανικανότητας για εργασία. Παρέχονται επιδόματα ως αποζημίωση για απώλεια εισοδήματος λόγω</p>	<p>Το Εθνικό Σύστημα Ασφάλισης Υγείας καλύπτει μεταξύ άλλων ένα μέρος του κόστους συνταγογραφούμενα φαρμάκων και ένα μέρος του κόστους μεταφοράς η οποία σχετίζεται με ασθένειες. Υπάρχει επίσης ένα ετήσιο ανώτατο όριο για το κόστος για συνταγογραφούμενων φαρμάκων.</p> <p>Τα σκευάσματα ινσουλίνης αποζημιώνονται κατά 100%.</p>

	<p>ανικανότητας για εργασία που διαρκεί λιγότερο από 1 έτος και επιδόματα αναπηρίας για άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια.</p>	<p>Στην περίπτωση αυτή, αφού καλυφθεί η ετήσια έκπτωση των €50, καταβάλλεται έκπτωση €4,50 ανά αγορά και ανά φάρμακο και το ποσό που υπερβαίνει αυτό επιστρέφεται πλήρως. Εξαιρέση αποτελεί η προσωρινή θεραπεία με ινσουλίνη κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης η οποία καλύπτεται από το βασικό ποσοστό αποζημίωσης (40%). Ορισμένα προϊόντα ινσουλίνης μπορεί να έχουν ειδικούς όρους για τη λήψη αποζημίωσης.</p> <p>Οι ασθενείς νοσηλεύονται στο πλαίσιο της δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης, που οργανώνεται από τους δήμους και από το 2023 θα οργανώνεται από τις κομητείες ευημερίας. Σύμφωνα με τον νόμο περί Τελών Πελατών στον Τομέα της Υγειονομικής Περίθαλψης και της Κοινωνικής Πρόνοιας, τα είδη φροντίδας για τη θεραπεία μακροχρόνιων ασθενειών προσφέρονται δωρεάν στους ασθενείς.</p> <p>Η θεραπεία αιμοκάθαρσης για νεφροπαθείς μπορεί να πραγματοποιηθεί στο σπίτι. Το κόστος ρεύματος ή νερού δεν αποζημιώνεται. Οι υπηρεσίες για μετατροπές στο σπίτι προσφέρονται δωρεάν.</p>
--	--	--